

บทบาทของโรงเรียน ครอบครัว และมีสิทธิในการปลูกฝังจริยธรรมแก่
นักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา ในชุมชนมุสลิม : การศึกษา
เฉพาะกรณี ตำบลลุมพินี อำเภอพระนครศรีอยุธยา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

นางสาวกัญนิกา พรานมณีพิทักษ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ปริญญาตรีศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต

ภาควิชาสารัตถศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2530

ISBN 974-567-362-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

012531

I10292263

ROLES OF SCHOOL, FAMILY, AND MOSQUE ON THE INSTILLATION
OF ETHICS FOR ELEMENTARY SCHOOL STUDENTS IN MUSLIM
COMMUNITY : A CASE STUDY OF TAMBOL LUMPLEE,
AMPHOE PHRA NAKHON SI AYUTTHAYA,
CHANGWAT PHRA NAKHON SI AYUTTAYA

Miss Kannika Prampituk

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Foundations of Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1987

ISBN 974-567-362-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์

บทบาทของโรงเรียน ครอบครั และมีส่วนในการปลูกฝังจริยธรรมแก่นักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา ในชุมชนมุสลิม : การศึกษาเฉพาะกรณี ตำบลอุมพดี อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

โดย

นางสาวกัญญิกา พราหมณ์พิทักษ์

ภาควิชา

สารพัดศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.ชนิตา รัชพลเมือง

อาจารย์ที่ปรึกษารวม

อาจารย์ ดร.อาฉติ ทมานสนิท

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์รัตนา ทุงคสวัสดิ์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชนิตา รัชพลเมือง)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.อาฉติ ทมานสนิท)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กรรณิการ์ สัจกุล)

หัวข้อวิทยานิพนธ์ : บทบาทของโรงเรียน ครอบครัวและมัสยิดในการปลูกฝังจริยธรรมแก่นักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา ในชุมชนมุสลิม : การศึกษาเฉพาะกรณี ตำบลลุมพินี อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ชื่อนิสิต : นางสาวกัญญิกา พรานหมณีกิจ
อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.ชนิตา รัชพลเมือง
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : อาจารย์ ดร.อาณัติ นมานสินท์
ภาควิชา : สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะกรณี มีจุดประสงค์เพื่อศึกษารoles บทบาทของโรงเรียน ครอบครัวและมัสยิดที่มีต่อการปลูกฝังจริยธรรมแก่นักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา ในชุมชนมุสลิม ตำบลลุมพินี อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตลอดจนศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาที่มีต่อบทบาทของโรงเรียน ครอบครัวและมัสยิดเกี่ยวกับการปลูกฝังจริยธรรม

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. นักเรียนไทยมุสลิมที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในปีการศึกษา 2528 ที่โรงเรียนลุมพินีชนูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และศึกษาอยู่ในโรงเรียนรัศมีอิสลาม ซึ่งเป็นโรงเรียนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนในขณะเดียวกัน จำนวน 40 คน โดยใช้เกณฑ์การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงเลือก และวิธีการสุ่มอย่างธรรมดาคา
2. ครอบครัวของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 ครอบครัว
3. มัสยิดมุสลิม 3 แห่ง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 4 ชุด กล่าวคือ เครื่องมือชุดที่ 1 เป็นแบบ
 สังเกตสภาพชุมชนมุสลิม ตลอดจนการปลูกฝังจริยธรรมของโรงเรียน ครอบครัวและมัสยิด
 แก่นักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา เครื่องมือชุดที่ 2 เป็นแบบสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับชุมชน
 เครื่องมือชุดที่ 3 เป็นการบันทึกภาพถ่าย และแสดงแผนที่ตั้งของชุมชน เครื่องมือชุดที่ 4
 เป็นแบบสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างตามหัวข้อในแบบสอบถาม (Structured Interview)
 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 30 ข้อ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา
 ที่มีต่อบทบาทของโรงเรียน ครอบครัว และมัสยิดเกี่ยวกับการปลูกฝังจริยธรรม โดยใช้
 เวลาในการศึกษาภาคสนามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นเวลา 3 เดือน ระหว่างเดือน
 ธันวาคม 2528 ถึง มีนาคม 2529

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการรวบรวมเอกสารและข้อมูลที่ได้จากเครื่องมือชุดที่ 1
 ชุดที่ 2 และชุดที่ 3 เน้นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงบรรยาย ส่วนข้อมูลจากการสัมภาษณ์ใช้
 วิธีการหาการอยละประกอบคำบรรยาย

ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. การปลูกฝังจริยธรรมของโรงเรียน ครอบครัวและมัสยิด

1.1 โรงเรียนมุสลิมพัฒนาปลุกฝังจริยธรรมในลักษณะกระบวนการ
 ทางการศึกษาแบบเป็นทางการกล่าวคือ หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ใ้บรรจุ
 วิชาจริยศึกษา เป็นวิชาหนึ่งในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย นอกจากนี้ในกลุ่มประสบการณ์
 อื่น ๆ ยังมีการจัดกิจกรรม และสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมที่
 ต้องการปลูกฝัง อาทิเช่น การติคปายนิเทศ หรือการอบรมบ่มนิสัยในทุกเวลาเชากอนเคารพ
 ชงชาติ เป็นต้น สำหรับจริยธรรมที่ปลูกฝังทั้งสิ้น 19 คุณธรรม จากจริยธรรมที่ใช้เป็นเกณฑ์
 30 คุณธรรม พบว่าจริยธรรมที่ปลูกฝังมากที่สุด ได้แก่ ความรับผิดชอบ รองลงมาได้แก่
 ความมีระเบียบวินัยและการตรงต่อเวลา และความซื่อสัตย์สุจริต ตามลำดับ ส่วนกระบวนการ
 ที่ใช้ในการปลูกฝังมากที่สุดได้แก่ การติคปายนิเทศ รองลงมาได้แก่ การบอกแนะนำ และ
 การฝึกพฤติกรรม ตามลำดับ

1.2 โรงเรียนรัศมีอิสลาม ซึ่งเป็นโรงเรียนสอนศาสนาอิสลาม ปลูกฝัง
 จริยธรรมในลักษณะของกระบวนการทางการศึกษาแบบเป็นทางการเช่นเดียวกับโรงเรียน

ลุ่มพลีชนูปถัมภ์ กล่าวคือจะมีหลักสูตร บทเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผลกำหนดไว้เป็นแนวทางปฏิบัติในวิชาตะเขววูฟ ซึ่งเป็นวิชาที่ว่าด้วยกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและสร้างนิสัยทางคุณธรรม ตามหลักสูตรของสมาคมครูสัมพันธ์ โดยปลูกฝังจริยธรรมทั้งสิ้น 11 คุณธรรม จากจริยธรรมที่ใช้เป็นเกณฑ์ 30 คุณธรรม จริยธรรมที่ปลูกฝังมากที่สุดได้แก่ การทำใจให้สงบ มีสมาธิและอารมณ์แจ่มใส รองลงมาได้แก่ความมีระเบียบวินัยและการตรงต่อเวลา และความละเอียดและเกรงกลัวต่อการกระทำชั่ว ตามลำดับ ส่วนกระบวนการที่ใช้ในการปลูกฝังมากที่สุดได้แก่ การฝึกพฤติกรรม รองลงมาได้แก่การบรรยาย

1.3 ครอบครัวนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา จะปลูกฝังจริยธรรมโดยมีลักษณะเป็นกระบวนการทางการศึกษาแบบไม่เป็นทางการ ทั้งนี้จะขึ้นอยู่กับสภาพเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและค่านิยมของบิดา มารดา ตลอดจนผู้ปกครองว่าสิ่งใดที่ควรปฏิบัติ และสิ่งใดที่ไม่ควรปฏิบัติ โดยปลูกฝังจริยธรรมทั้งสิ้น 15 คุณธรรม จากจริยธรรมที่ใช้เป็นเกณฑ์ 30 คุณธรรม จริยธรรมที่ปลูกฝังมากที่สุดได้แก่ การไม่พูดปด ไม่บิดเบือน ไม่อำพรางความจริง การไม่ยุ่งให้เกิดการแตกแยกและการไม่พูดคำหยาบ รองลงมาได้แก่ ความรับผิดชอบ และการไม่โลภและการไม่ขโมย ตามลำดับ ส่วนกระบวนการที่ใช้ในการปลูกฝังมากที่สุด ได้แก่การบอกแนะนำ รองลงมาได้แก่การฝึกพฤติกรรม

1.4 มีสยิกนุรุลยะมาด จะปลูกฝังจริยธรรมโดยมีลักษณะเป็นกระบวนการทางการศึกษาแบบไม่เป็นทางการ ทั้งนี้เนื่องด้วยเป็นผลสืบเนื่องมาจากการปฏิบัติตามหลักศาสนา ซึ่งได้แก่การนมาซและการเซารับฟังการอบรมมนัสยจากการอ่านคุฏบะฮ์โดยคอทีบทุกวันศุกร์ก่อนการนมาซ โดยปลูกฝังจริยธรรมทั้งสิ้น 11 คุณธรรม จากจริยธรรมที่ใช้เป็นเกณฑ์ 30 คุณธรรม จริยธรรมที่ปลูกฝังมากที่สุดได้แก่ การทำใจให้สงบมีสมาธิและอารมณ์แจ่มใส รองลงมาได้แก่ ความมีระเบียบและการตรงต่อเวลา และความเชื่อเพื่อเชื่อแผ่และเสียสละ ตามลำดับ ส่วนกระบวนการที่ใช้ในการปลูกฝังมากที่สุดได้แก่ การฝึกพฤติกรรมและการบรรยาย ตามลำดับ

2. ความคิดเห็นของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาที่มีต่อบทบาทของโรงเรียน ครอบครัวยและมัสยิดเกี่ยวกับการปลูกฝังจริยธรรม

จากการสัมภาษณ์ตามหัวข้อในแบบสอบถาม (Structured Interview) ถึงความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของโรงเรียน ครอบครัวยและมัสยิดเกี่ยวกับการปลูกฝังจริยธรรม

พบว่าความคิดเห็นของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาต่อบทบาทของโรงเรียน ครอบครัว และมัชยิก แต่ละสถาบันเกี่ยวกับการปลูกฝังจริยธรรมแต่ละคุณธรรมจะมีน้ำหนักความคิดเห็นแตกต่างกัน แต่ในภาพรวมนักเรียนเห็นว่าโรงเรียนชุมชนปลัดมีบทบาทในการปลูกฝังจริยธรรมมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ครอบครัวของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษามีบทบาทในการปลูกฝังจริยธรรมเป็นอันดับ 2 มัชยิกนุรุลยะมาลมีบทบาทในการปลูกฝังจริยธรรมเป็นอันดับ 3 และโรงเรียนรศมีอิสลามมีบทบาทในการปลูกฝังจริยธรรมเป็นอันดับสุดท้าย

Title Roles of School, Family and Mosque on the
Instillation of Ethics for Elementary School
Students in a Muslim Community : A Case Study,
Tambon Lumplee, Amphoe Phra Nakhon Si Ayutthaya
Changwat Phra Nakorn Si Ayutthaya

Graduate Students Miss Kannika Prampituk

Advisor Associate Professor Chanita Rukspollmuang, Ph.D.

Co-advisor Anat Mansanit, Ph.D.

Department of Foundations of Education

Academic Year 1986

ABSTRACT

A case study was designed to analyze the roles of school, family and mosque towards the instillation of ethics on elementary school students in a muslim community at Tambon Lumplee, Amphoe Phra Nakhon Si Ayutthaya, Changwat Phra Nakhon Si Ayutthaya; and to explore the opinions of those elementary school students on the roles of school, family and mosque towards the ethical instillation.

The samples employed in the research consisted of the followings:

(i) 40 Thai Muslim students who were studying in Prathom Suksa 5 in the academic year 1985 at both Lumplee Chanupathum School and Ratsami Islam School. This sample was selected by means of purposive and simple random sampling methods;

(ii) 40 families of the selected elementary school students; and

(iii) Nurulyamal Mosque

Four sets of research instruments were constructed:

Set 1 was the observation of the conditions of a Muslim and the ethical instillation of school, family and mosque on the elementary school students;

Set 2 was the survey on community data;

Set 3 was the photo records and illustrations of community location; and

Set 4 was the interview guide comprising 30 questions of structured interview, constructed by the researcher, in order to investigate elementary school students' opinions on the roles of school, family and mosque towards ethical instillation.

Fieldwork for data collection was undertaken during December 1985 and March 1986 for the duration of three months.

Data from documents and data gathered through the first three sets of research instruments were analyzed by means of descriptive data analysis, while data collected from the interview were reported by percentage and data description.

Research Results

The research findings were as follows:

1. Ethical instillation of school, family and mosque

1.1 In Lumplee Chanupatham School, ethics were inculcated through formal education process, that is, the 1978 Primary Education Curriculum comprised moral education as one

1.3 Families of the elementary school students undertook an informal process in instilling the ethics depending on the situation and parents' judgements on what should or should not be performed. Fifteen (15) ethics from 30 standard ethics were instilled. Top priority ethics instilled were the prohibition of speaking lies, of distortion, of concealing the truth, of inciting the disunity, and of speaking vulgar words. The subordinate ethical instillations were responsibility, unambitiousness, and honesty. The ranking of processes employed in sequence for ethical instillation was suggestion and behavioural training.

1.4 Similarly, Nurulyamal Mosque also adopted an informal education process as a means for ethical instillation. This was a consequential effect from the islamic religious practice of the prayer ceremony and the habitual training of reading Kutbah by Katih every Friday before the mentioned ceremony. Eleven (11) ethics out of 30 standard ethics were instilled by the mosque. Ethics which were mostly concentrated were pacification, concentration, and good emotion. Others next in rank were discipline, punctuality, generosity, and sacrifice. As for the process employed subsequently for instilling the ethics were behaviour training and lecturing.

2. Opinions of elementary school students on the roles of school family and mosque towards the ethical instillation

From the structured interview concerning the roles of school, family and mosque towards the ethical instillation, it was found that elementary school students held different

of the subjects in Character Development. Moreover, in other subject areas, activities and school environments were organized to promote some ethical values such as the setting-up of supervised board or the morning indoctrination before soluting national banner, etc.

As regards the 30 standard ethics, it was founded that 19 ethics were instilled in the school: The most frequently inculcated ethic was responsibility. Others next in line were discipline, punctuality, and deligence. As for the process used for ethical instillation, supervised board, guidance, and behavioural training were respectively ranked.

1.2 Ratsami Islam School which is the Islamic teaching school also employed the formal education process in instilling the ethics. Its curriculum, lessons, teaching and learning activities, and study assessment were constructed as operational guidelines in the subject of Tasaowuf which was a subject relating to activities on development and creating of ethical habits according to the curriculum of the Association of Teachers' Relations.

This school concentrated on the instillation of 11 ethics from the 30 standard ethics. Ethics which were instilled at high priority were pacification, concentration, and good emotion. Ethics instilled next in rank were descipline, punctuality, and feeling fear and shame for committing evils. The process employed for instillation more behavioural training than lecturing.

opinions on the roles of each named institution upon the instillation of ethics. Yet, overall, the students ranked Lumplee Chanupatham School as the institution mostly instilled ethical values. The roles of their families, Nurulyamal Mosque, and Nurulyamal Mosque were ranked second, third and fourth respectively.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยการให้คำปรึกษาแนะนำและตรวจแก้ไขโดย
รองศาสตราจารย์ ดร. ชนิศา รักษ์พลเมือง และอาจารย์ ดร. อาณัติ หมายานสนิท ผู้วิจัย
ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทั้ง 2 ท่านเป็นอย่างสูงที่ได้ให้ความกรุณาต่อผู้วิจัยมาโดยตลอด

ในการตรวจแก้ไขเครื่องมือการวิจัย ผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลือจาก ผู้ช่วย
ศาสตราจารย์ ดร. กรรณิการ สัจกุล รองศาสตราจารย์ ดร. สุภางค์ จันทวานิช
และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปราณี พาพานิช ตลอดจนอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ทั้ง
2 ท่าน ที่ได้กรุณาตรวจสอบแก้ไขและให้คำแนะนำต่าง ๆ เพื่อช่วยให้เครื่องมือการวิจัย
ครอบคลุมเนื้อหาต่าง ๆ และถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่าน
ดังกล่าวมา ณ โอกาสนี้ และขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ให้
ทุนสนับสนุนการวิจัยครั้งนี้

อนึ่ง ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ อิหม่ามชั้น สามัญ อิหม่ามประจำมัสยิดนูรุลยะมาล
อาจารย์สมหมาย ปลื้มญาติ อาจารย์ใหญ่โรงเรียนคุณพลีชนูปถัมภ์ ระเบียบอาศิม ชันชวिति
อาจารย์ใหญ่โรงเรียนรัศมีอิสลาม และคณาจารย์ทุกท่านของทั้ง 2 โรงเรียน ตลอดจน
ชาวไทยมุสลิม ตำบลลุมพินี อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ได้
ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นอย่างดียิ่งเสมอมาตลอดระยะเวลาของการวิจัย
ภาคสนาม

ท้ายสุดนี้ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะไม่สำเร็จลงได้โดยปราศจากกำลังใจ ความ
อาทรห่วงใยจากบิดา มารดา และน้องทั้งสอง ตลอดจนคุณรุ่งโรจน์ มีคุณ ที่เป็นกำลัง
สนับสนุนการวิจัยมาโดยตลอด ดังนั้นความสำเร็จ ความดีทั้งปวง อันเกิดจาก
การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยขอมอบ เป็นสิ่งทดแทนพระคุณแก่ทุกท่านที่กล่าวมา

กัญนิกา พรหมอนพิทักษ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ด
สารบัญตาราง	ก
สารบัญภาพ	ข
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย	8
ความจำกัดของการวิจัย	8
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	13
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
จริยธรรม	15
ความหมายและองค์ประกอบของจริยธรรม	16
วิธีการปลูกฝังจริยธรรม	19
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการปลูกฝังจริยธรรม	23
บทบาทของสถาบันที่มีอิทธิพลต่อการปลูกฝังจริยธรรม	34
ครอบครัวกับการปลูกฝังจริยธรรม	34

โรงเรียนกับการปลูกฝังจริยธรรม	38
หลักเบื้องต้นในการสอนจริยศึกษา	41
สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน	43
ครู	44
ศาสนากับการปลูกฝังจริยธรรม	47
สภาพแวดล้อมในสังคมกับการปลูกฝังจริยธรรม	52
ชุมชนมุสลิม	53
ความหมายของคำว่าอิสลามและมุสลิม	53
สภาพสังคม วัฒนธรรมและการศึกษาของชาวมุสลิม	54
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	82
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนการสอนในชุมชนมุสลิม	82
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนวิชาจริยศึกษา	84
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางจริยธรรม	85
3 วิธีดำเนินการวิจัย	90
การวิจัยเอกสาร	90
การวิจัยเชิงคุณภาพ	90
การสัมภาษณ์	91
การเลือกกลุ่มตัวอย่าง	91
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	93
การเก็บรวบรวมข้อมูล	96
การวิเคราะห์ข้อมูล	97
การเสนอข้อมูล	98
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร	99
การปลูกฝังจริยธรรมของโรงเรียนประถมศึกษาตามหลักสูตร	
ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521	99

	การปลูกฝังจริยธรรมของโรงเรียนสอนศาสนาอิสลาม ตามหลักสูตร สมาคมคุรุสัมพันธ์	106
	การปลูกฝังจริยธรรมของครอบครัวชาวมุสลิม	113
	การปลูกฝังจริยธรรมของมัสยิดในชุมชนมุสลิม	120
	ประวัติความเป็นมาของชุมชนมุสลิม ตำบลลุมพินี อำเภอพระนคร ศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	124
5	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกต	131
	สภาพทั่วไปของชุมชนมุสลิม ตำบลลุมพินี อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	136
	สภาพทั่วไปของหมู่บ้าน	136
	โครงสร้างทางสังคมของชุมชน	146
	ขนบธรรมเนียมประเพณี	147
	ความสัมพันธ์ของสมาชิกในชุมชน	159
	บทบาทของโรงเรียนลุมพินีชนูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ ในการปลูกฝังจริยธรรมแก่นักเรียน โรงเรียนประถมศึกษา ในชุมชนมุสลิม ตำบลลุมพินี อำเภอพระนคร ศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	161
	บทบาทของโรงเรียนรัศมีอิสลาม ในการปลูกฝังจริยธรรมแก่นัก เรียนโรงเรียนประถมศึกษา ในชุมชนมุสลิม ตำบลลุมพินี อำเภอ พระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	195
	บทบาทของครอบครัวของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาในชุมชนมุสลิม ตำบลลุมพินี อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในการปลูกฝังจริยธรรม	210

บทที่

ก
หน้า

	บทบาทของมัชยิโคในการปลูกฝังจริยธรรมแก่นักเรียนโรงเรียน ประถมศึกษา ในชุมชนมุสลิม ตำบลอุโมงค์ อำเภอนคร ศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	226
6	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	243
7	สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ	286
	บรรณานุกรม	326
	ภาคผนวก	336
	ประวัติผู้เขียน	365

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนชาวไทยมุสลิม คำวลสุมพลี แยกตามอาชีพ	138
2	คุณธรรมที่โรงเรียนจุฬาลงกรณ์ ปลูกฝังแก่นักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา	161
3	จริยธรรมที่โรงเรียนรัศมีอิสลาม ปลูกฝังแก่นักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา	195
4	จริยธรรมที่ครอบครัวปลูกฝังแก่นักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา.....	210
5	จริยธรรมที่มีสยิปปลูกฝังแก่นักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา.....	226
6	สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง แยกตามเพศ	243
7	สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง แยกตามอายุ	244
8	สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง แยกตามจำนวนพี่น้อง	245
9	สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง แยกตามอาชีพของบิดา	246
10	สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง แยกตามอาชีพของมารดา.....	247
11	สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง แยกตามระดับการศึกษาของบิดา	248
12	สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง แยกตามระดับการศึกษาของมารดา	249
13	สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง แยกตามสถานภาพการสมรสของบิดามารดา	250
14	ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของโรงเรียน ครอบครัวและมีสยิปในการปลูกฝังจริยธรรมค่านิยมประเพณีรายค่อชีวิตและร่างกายของบุคคลและสัตว์	251
15	ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของโรงเรียน ครอบครัวและมีสยิปในการปลูกฝังจริยธรรมค่านิยมความเมตตาคุณา มุทิตา อุเบกขา	252

ตารางที่

หน้า

16	ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของโรงเรียน ครอบครัวและมัสยิดในการ ปลูกฝังจริยธรรมค่านิยมโลกและไม่ชั่มโยย	253
17	ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของโรงเรียน ครอบครัวและมัสยิดในการ ปลูกฝังจริยธรรมค่านิยมเชื่อเพื่อเผื่อแผ่และเสียสละ	254
18	ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของโรงเรียน ครอบครัวและมัสยิดในการ ปลูกฝังจริยธรรมค่านิยมละเมียดของรักผู้อื่น	255
19	ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของโรงเรียน ครอบครัวและมัสยิดในการ ปลูกฝังจริยธรรมค่านิยมรู้จักความพอคี่	256
20	ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของโรงเรียน ครอบครัวและมัสยิดในการ ปลูกฝังจริยธรรมค่านิยมไม่พูดปด ไม่บิ่คเบือน ไม่อำพรางความจริง การไม่ยุยงให้เกิดความแตกแยกและการไม่พูดคำหยาบ	257
21	ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของโรงเรียน ครอบครัวและมัสยิดในการ ปลูกฝังจริยธรรมค่านิยมมีสัจจะและความจริงใจ	258
22	ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของโรงเรียน ครอบครัวและมัสยิดในการ ปลูกฝังจริยธรรมค่านิยมไม่ลองและเสพสิ่งเสพคิตีให้โทษ	259
23	ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของโรงเรียน ครอบครัวและมัสยิดในการ ปลูกฝังจริยธรรมค่านิยมเป็นผู้มีสคิติยมยังซ้งใจ รู้สคิตชอบชัวคี่.....	260
24	ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของโรงเรียน ครอบครัวและมัสยิดในการ ปลูกฝังจริยธรรมค่านิยมเป็นผู้มีเหตุผล	261
25	ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของโรงเรียน ครอบครัวและมัสยิดในการ ปลูกฝังจริยธรรมค่านิยมความละอายและความเกรงกลัวต่อการกระทำชัว.	262
26	ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของโรงเรียน ครอบครัวและมัสยิดในการ ปลูกฝังจริยธรรมค่านิยมความขยันหมั่นเพียร	263

ตารางที่

หน้า

27	ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของโรงเรียน ครอบครัวและมัสยิดในการ ปลูกฝังจริยธรรมค่านิยมความอดทน ออกกัณฑ์	264
28	ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของโรงเรียน ครอบครัวและมัสยิดในการ ปลูกฝังจริยธรรมค่านิยมความกล้าหาญและความเชื่อมั่นในตนเอง	265
29	ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของโรงเรียน ครอบครัวและมัสยิดในการ ปลูกฝังจริยธรรมค่านิยมความกตัญญูกตเวที	266
30	ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของโรงเรียน ครอบครัวและมัสยิดในการ ปลูกฝังจริยธรรมค่านิยมซื่อสัตย์สุจริต	267
31	ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของโรงเรียน ครอบครัวและมัสยิดในการ ปลูกฝังจริยธรรมค่านิยมการทำให้สิ่งมีชีวิตและอารมณ์แจ่มใส	268
32	ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของโรงเรียน ครอบครัวและมัสยิดในการ ปลูกฝังจริยธรรมค่านิยมไม่เห็นแก่ตัว	269
33	ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของโรงเรียน ครอบครัวและมัสยิดในการ ปลูกฝังจริยธรรมค่านิยมความประณีตละเอียดถี่ถ้วน	270
34	ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของโรงเรียน ครอบครัวและมัสยิดในการ ปลูกฝังจริยธรรมค่านิยมความรับผิดชอบ	271
35	ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของโรงเรียน ครอบครัวและมัสยิดในการ ปลูกฝังจริยธรรมค่านิยมความมีน้ำใจเป็นธรรม ไม่ลำเอียง	272
36	ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของโรงเรียน ครอบครัวและมัสยิดในการ ปลูกฝังจริยธรรมค่านิยมมีระเบียบวินัยและตรงต่อเวลา	273
37	ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของโรงเรียน ครอบครัวและมัสยิดในการ ปลูกฝังจริยธรรมค่านิยมการยอมรับความเปลี่ยนแปลง	274

ตารางที่

หน้า

38 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของโรงเรียน ครอบครัวและมัสยิดในการ
ปลูกฝังจริยธรรมค่านิยมมารยาทและนิสัยส่วนบุคคลในการกิน นอน
ขับถ่าย แต่งกายและสังคมระหว่างเพศ 275

39 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของโรงเรียน ครอบครัวและมัสยิดในการ
ปลูกฝังจริยธรรมค่านิยมมารยาทในการแสดงความรัก การขอกฎ
การแสดงความรัก การขอความช่วยเหลือ การปฏิเสธ การแสดง
ความไม่เห็นด้วย การแสดงความเสียใจ การเล่น การพักผ่อนหย่อนใจ. 276

40 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของโรงเรียน ครอบครัวและมัสยิดในการ
ปลูกฝังจริยธรรมค่านิยมหลักธรรมสำหรับการอยู่ร่วมกัน ได้แก่ ความ
สามัคคี ความเสียสละ การให้อภัย ความเอื้อเฟื้อ การยอมรับความ
คิดเห็นของผู้อื่น ความเห็นอกเห็นใจ 277

41 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของโรงเรียน ครอบครัวและมัสยิดในการ
ปลูกฝังจริยธรรมค่านิยมความเป็นผู้มีวัฒนธรรมและปฏิบัติตามประเพณีนิยม.. 278

42 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของโรงเรียน ครอบครัวและมัสยิดในการ
ปลูกฝังจริยธรรมค่านิยมความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์. 279

43 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของโรงเรียน ครอบครัวและมัสยิดในการ
ปลูกฝังจริยธรรมค่านิยมการแก้ไขข้อบกพร่องการปฏิบัติทางจริยธรรม
ได้แก่ ผิดศีลธรรม ระเบียบ กฎหมาย และจารีตประเพณี 280

44 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของโรงเรียน ครอบครัวและมัสยิดในการ
ปลูกฝังจริยธรรมทั้งหมด 30 ค่านิยมตามหลักสูตรประถมศึกษา
พุทธศักราช 2521 281

45 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของโรงเรียน ครอบครัวและ
มัสยิดในการปลูกฝังจริยธรรมทั้งหมด 30 ค่านิยมตามหลักสูตรประถม
ศึกษา พุทธศักราช 2521 282

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	แผนที่สังเขปจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	133
2	แผนที่สังเขปอำเภอพระนครศรีอยุธยา	134
3	แผนที่สังเขปชุมชนมุสลิม ตำบลลุมพินี อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	135
4	ลักษณะบ้านที่อยู่อาศัยของชาวไทยมุสลิม ตำบลลุมพินี	140
5	การสวดขอพรในพิธีการทำบุญของชาวไทยมุสลิม ตำบลลุมพินี ...	140
6	ชวอนแท่นนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาที่เข้าร่วมพิธีตัมมัคหนังสือไป ยังมีสยิดคุนรูดยะมาด	142
7	การเข้าสู่พิธีตัมมัคหนังสือภายในมัสยิดคุนรูดยะมาด	142
8	ภาพโรงเรียนรัศมีอิสลามซึ่งเป็นโรงเรียนสอนศาสนาอิสลาม ...	145
9	ภาพโรงเรียนลุมพินีชนูปถัมภ์ ซึ่งเป็นโรงเรียนประถมศึกษา	145
10	การทักทายของชาวไทยมุสลิม ตำบลลุมพินี	150
11	พิธีการโกนผมไฟเด็กเกิดใหม่ของชาวไทยมุสลิม ตำบลลุมพินี ...	150
12	การทำพิธีแต่งงานในส่วนของการศาสนพิธีภายในมัสยิดคุนรูดยะมาด ..	154
13	การยอมรับสั่งสอนของอิหม่ามถึงหน้าที่ของสามีในพิธีแต่งงาน ภายใน มัสยิดคุนรูดยะมาด	154
14	การแต่งกายเมื่อเข้าร่วมพิธีที่สำคัญของสตรีชาวไทยมุสลิม ตำบลลุมพินี	156
15	การแต่งกายเมื่อเข้าพิธีสำคัญและออกนอกบ้านของชาวไทยมุสลิม ตำบลลุมพินี	156
16	การนมาซหน้าศพของชาวไทยมุสลิม ตำบลลุมพินี	158

17	การฝึกศพของชาวไทยมุสลิม ตำบลลุมพินี	158
18	กระบวนการเรียนการสอนโดยวิธีการบรรยายวิชาจรรยาวิชาการศึกษาในโรงเรียน ลุมพินีชุมพล	193
19	กระบวนการเรียนการสอนโดยวิธีฝึกปฏิบัติการรวมวิชาจรรยาวิชาการศึกษาในโรงเรียน ลุมพินีชุมพล	193
20	กระบวนการเรียนการสอนโดยวิธีอภิปรายแสดง เหตุผลวิชาจรรยาวิชาการศึกษาใน โรงเรียนลุมพินีชุมพล	194
21	การปลูกฝังจริยธรรมโดยใช้ป้ายนิเทศในโรงเรียนลุมพินีชุมพล	194
22	กระบวนการเรียนการสอนโดยวิธีฝึกปฏิบัติการรวมในโรงเรียนรัศมีอิสลาม ...	209
23	กระบวนการเรียนการสอนโดยวิธีการบรรยายในโรงเรียนรัศมีอิสลาม ...	209
24	การอ่านกฎชะฮาดะฮ์โดยคอบีในวันศุกร์ ณ มัสยิดนูรุลยะมาล	239
25	สภาพการนั่งฟังการอบรมมนัสัยของสัปบุรุษในวันศุกร์ ณ มัสยิดนูรุลยะมาล	240
26	การนำท่าพิชีนมาซโดยอิหม่าม ณ มัสยิดนูรุลยะมาล	241
27	การนมาซของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาในวันศุกร์ ณ มัสยิดนูรุลยะมาล	242
28	การฟังการอบรมมนัสัยของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาในวันศุกร์ ณ มัสยิดนูรุลยะมาล	242